

Felélős szerkesztő és kiadó: Dr. **MAYER OSZKÁR.**

V. Évfolyam.

Ujvidék, 1914. május 28. csütörtök

43. szám.

Törvényhatósági közgyűlés.

Ujvidék sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 26-án d. u. 4. órákor **Matkovits Béla** főispán elnöklete alatt rendes közgyűlést tartott, melyen jelen voltak:

A tanács tagjai részéről:

Dr. Demetrovics Vladimír kir. tanácsos, polgármester, Profuma Béla alpolgármester, Forster Géza tanácsnok, dr. utr. Marcekovich Imre főjegyző, dr. Tapavicza György tanácsnok, dr. Wagner Károly tb. főorvos, Orbán Ignác műsz. tanácsos, dr. Jahn Róbert főszámvevő, dr. Stefanovics Zsárkó tanácsnok, dr. Szabó Lajos tiszti főjegyző, Profuma Róbert tanácsnok, Payerle Nándor r. főkapitány, Schuherth Márton számvevő h. tanácsnok, Lákics János aljegyző, Paitz József pénztárnok, dr. Kungl Károly levéltáros, Bosnyákovics István számvevő, dr. Wiesinger Jenő közgyám, dr. Belohorszky Adolf II. oszt. aljegyző, dr. Szántó Aladár II. oszt. aljegyző.

A bizottsági tagjai részéről:

Gál Ödön dr., Geiszler József, Grossinger János, Königstättler Ottó dr., Kubinyi Károly dr., Kurtz Kornél, Lárányi Vilmos, Mayer Oszkár dr., Rákics Gisa, Rózsa Miksa dr., Siebold Ádám, Urban Ignác, Vilics Márk.

Elnöklő főispán a közgyűlést megnyitván, mindenekelőt kifejezték adott őfelsége sulyos betegségből való felépülésealkalmából a törvényhatóság őszinte örömeit és indítványozta, hogy a törvényhatóság eme őszinte és nagy örömeinek tekintetén is kifejezést adjon, hogy azt hódolatteljes felirattal foglalta, annak a trónzsámolya elé leendő felterjesztése iránt a miniszterelnököt kérije fel.

Elnöklő főispán indítványozta továbbá, hogy Csernoch János hercegprímás ő nagyméltóságát a bíborosi méltóság elnyerése alkalmából, a törvényhatóság felirattal üdvözölje.

Indítványozta, hogy néhai bíró Fehérvári Géza volt miniszterelnök elhunytá alkalmából, a városi tanács részéről a törvényhatóság nevében kifejezett részvét tudomásul vessék.

Indítványozta, hogy Kossuth Lajos fiának Kossuth Ferencnek ehalfadozása alkalmából, a törvényhatóság őszinte részvéte özevények felirattal tolmácsoltsanak.

Indítványozta végül, hogy fejezze ki a közgyűlés részvétét két derék tagjának Macovszki A-nak és Winkle Istvánnak

elhunyta alkalmából és eme részvét nyilatkozatát nevezettek családtagjaihoz jutassák.

A közgyűlés a főispáni indítványokat egyhangulag elfogadta.

A tárgysorozat nem nyújtott semmi érdekeset, miszterri leiratok, nyudijazási és szabadságolási kérelmek elintézéséből állott.

Különn kiemeljük, hogy dr. Ofner Mór tiszti főorvos nyugalombavonulása alkalmából a közgyűlés hosszu és érdemes szolgálatáért jegyzőkönyvi elismerését is fejezte ki.

A volt tiszti főorvos 4760 korona évi illetménnyel vonul nyugdíjba, egyben a tiszti főorvosi, illetve netáni előléptetés folytán a kerületi orvosi állásra a pályázat meghirdetettett.

Az alábbiakban adjuk a közgyűlés által tárgyalat ügyek sorozatát és elintézését:

1) A m. kir. miniszterelnök ur Öngyméltóságának leirata Ő csaszári és királyi Pensége **Ferencs Ferdinánd** trónörökös születése 50. évfordulója alkalmából a város közönsége részéről kifejezt üdölatos üdv és szerencsekívánatok tárgyában. Tudomásul vétetett.

2) Belügyminiszteri leirat a város területén előforduló ingatlanok tulajdonjogában előforduló változások után fizetendő városi átiratszaki díjak ügyében alkotott szabályrendelet némely rendelkezéseinek módosítása tárgyában. Tudomásul vétetett.

3) Belügyminiszteri leirat a fertőző betegségek elleni védekezés ügyében alkotott szabályrendelet némely rendelkezéseinek módosítása tárgyában. Tudomásul vétetett.

4) **Váradí Árpád Lipót dr.** Öngyméltóságának köszönete kalocsa-bácsi érsekké történt legkegyelmesebb kinevezetése alkalmából történt üdvözlése tárgyában. Tudomásul vétetett.

5) Főispán ur Öméltségának leirata **dr. Stadler István** rendőrségi díjnoknak tb. rendőrfogalmazóvá történt kinevezése tárgyában. Tudomásul vétetett.

6) Polgármesteri jelentés a közigazgatás menetéről, melyszerint annak menete rendes volt.

7) Tanácsai előterjesztés a központi választmányba Winkle István helyére új tag megválasztása tárgyában. 36 szavazattal **Göbel Lajos** egyhangulag megválasztatott.

8) **Pencs István** kérvénye a Darányitelenpen építési engedély kiadása iránt. Kedvezően elintéztetett.

9) **Dr. Ofner Mór** városi tiszti főorvos kérvénye nyugdíj megállapítása

iránt. A nyugdíjszabályzatnak megfelelőleg elintézték; ugyancsak így intéztetett el:

10) **Mijatovics Mihály** rendőr kérvénye nyugdíj megállapítása iránt,

11) **ösv. Kovács Péterné** kérvénye nyugdíj megállapítása iránt és

12) **ösv. Beszteri Sándorné** kérvénye nyugdíjmegállapítása iránt kérvényei is.

13) **Másics Szever** városi rendőr kérvénye segély és két haviszabadság engedélyezése iránt. Kedvezően elintéztve.

14) **Nyiri István** hivatalszolgá kérvénye András nevű tanuló fia után a családi pótlékna engedélyezése tárgyában. Kedvezően lett elintéztve.

15) **Stigmund Károly** tb. rendőrkapitány kérvénye 3 havi szabadság iránt. Teljesítettett.

16) **Berger Alfréd** fogműves ujvidéki lakós kérvénye a város községi kötelékébe leendő felvételének kilátásba helyezése iránt és

17) **Weis Gottfried** malomkögyári alkalmazott ujvidéki lakós kérvénye a város községi kötelékébe leendő felvételének kilátásba helyezése iránti kérvényeik kedvezően elintéztettek.

18) **Rajkovics Mihály dr.** ujvidéki lakós kérvénye orvostudori oklevele meghirdetettett.

19) **Linarics Vilmosnak** 490 koronáért 12% □ 6l terület átengedettett.

Több tárgy nem lévén elnöklő főispán a közgyűlést berekesztette, jegyzőkönyvhitelesítésül f. hó 29. ki napjának d. u. 4 óráját kitűzte. Jegyzőkönyvhitelesítőkül Siebold Ádám, Rákics Gisa és dr. Rózsa Miksa bizottsági tagokat kinevezte.

A polgári lövölde ünnepélyes megnyitása.

Vasárnap e hó 24-én volt e helybeli polgári lövölde, városunk ezen egyik legrégebb és legtektélyesebb egyesületének ünnepélyes megnyitása. A lövölde, mely több mint egy negyedszázados fényes multra tekinthet vissza az utóbbi években nem tudta felkelteni maga iránt a társadalom körében azt az érdeklődést, a melyet a maga elő kitűzött nemes cél a díes sport tűzése mellett a polgárok közötti békés együté tartozás és barátság intenzív ápolásával magának állított; ugyanis a sport internacionális, nem ismer nyelv és vallás különbséget, s a lövészetű sport

a legalkalmasabb úgy a fiatalság, mint ez előrehaladottabb koraknak, a sport jegyében való tömörülésére is. A egyesület reneszánsza azonban most megkezdődött, mióta az egyesületnek sikerült élére megnyernie **Grossinger Jánost**, városunk egyik legkedveltebb és legnépszerűbb emberét, aki nagy műveltsége, nemes emberszeretete, őszinte és önfeláldozó hazafisága, értékes és férfias jelleméről fogva valóságos példaszínált férfinak látszik arra nézve, hogy az egyesületet kiemelve a közönség férfijéből. A vasárnapi ünnepélyes megnyitást, s **Grossinger János** főelőzsmester részéről eddig is kifejtett társadalmi akció igazolták azt, hogy az egyesület tagjai szerencsésen választották meg vezérüket, mert örömmel tapasztalhatunk az érdeklődést nemcsak a polgári társadalom minden rétegében, hanem, aminek szintén elsőrangú fontosságát tulajdonítottunk, a katonaság körében is.

A lövöldé ünnepélyes megnyitását vasárnap délelőtt tartott díszbezd vezette be; melyen közel 100-an vettek részt. Helyi társadalmunk előkelőségei közül ott volt **Matkovits Béla** főispán, **Csarsch Desző** tiszviki elnök, **dr. Saleaák Lajos** országgy. képviselő, **dr. Demetrowsky Vladimír** kir. tanácsos, polgármester, **Rehák Ferenc** kir. ítélőtáblai bíró, **Payerle Nándor** főkapitány, **Pamlényi** határ. tanácsos, **Weber** őrnagy a közönség, **Kalapos** százados honvédségi parancsnok; a közönség és honvédek tisztikarából többen. A lövöldé szépen fel volt díszítve, a 38-ik győlemezre zenekara a pavilonban hangverseny zett. Az első felköszöntőt **Matkovits Béla** főispán mondotta Ő Felsőgőre, kiemelve azt a nagy hálát a gondviselés iránt, hogy dícsőséges utalkodott egészsége teljesen helyreállott. A felköszöntőt a társaság álva hallgatta végig és lelkes éljenzessel kísértte. **Grossinger János** volt a második szónok, ki formás és lendületes beszédében, melyet alant teljes terjedelmében ismertettünk **Matkovits Béla** főispán elítette. A felköszöntőt zajos éljenzessel követte; **dr. Resch Miksa** egyeteli titkár nagy tetszéssel fogadott felköszöntőt mon tott a polgármesterre és a képviselőre. **Dr. Demetrowsky Vladimír** polgármester lendületes beszéddel köszönte meg a róla való megemlékezést, s ígerte, hogy az egyetel működése iránt állandó rokonszenvvel fog viseltetni, s azt nemes feladatában lehetőleg támogatni is igyekszik. A beszédtel lelkes éljenzessel követte. **Dr. Szabó Lajos** tiszti főügyész a polgárság és a katonaság közötti egyetértésre emelte poharát. Tartalmas és lendületes felköszöntőt zajos éljenzessel követte. **Dr. Saleaák Lajos** országgy. képviselő szellemes, tartalmas és mindvégig zajos tetszéssel fogadott beszédében **Grossinger János** főelőzsmestert köszöntötte fel. **Matkovits Béla** főispán igen ötle tes és zajos tetszéssel fogadott beszédében az egyetel virulására írtette poharát. **Weber** őrnagy kitörő tetszéssel fogadott magyar nyelven kezdett és német nyelven folytatott felköszöntőjében hangsúlyozta, hogy a maga részéről minden igyekezettel közre fog

hatni, hogy a polgárság és katonaság közötti jó viszony ápolassék. A felköszöntők sorát **dr. Resch** tikárnak a vendégeknek mondott ügyes toaszója zárta be. A társaság kedélyes hangulatban a késő délutáni órákig együtt maradt.

Az alábbiakban közöljük **Grossinger János** főelőzsmester tartalmas, szép beszédét:

Mélyen tisztelt uraim!

A tavaszi nap ragyogó fénye és élető meleg, varázsanak erejével új életre ébresztette a természet egyetemét, új életőrt, új életkedvet öntve minden alkotásának, mindegyik lényének ereibe.

Egyesületünket is, a hosszú téli télienséget után új tevékenységre ébresztette és tagjait ime ója szőltja a céltábla elé, hogy egyesületünk hivatása szerint szemüket és karjukat a fegyver használatában, szívüket és lelkeket pedig az igaz barátság és polgári egyetértés ápolásában gyakorolják. Amidőn egyesületünk fennállásának 124. évében e megnyitőünnepélyt megtartjuk, megragadom az alkalmat, hogy egy férfúró emlékezzem meg, aki egyesületünk irányában a legjobb indulattal viselkedett, aki társadalmi életünk élén állott mintaképe az igaz magyar barátságnak és apóloja a polgári egyetértésnek, emelem poharamat ezen férfúró egészségére, aki tevékenységének folyamán mély tiszteletünket és nagybecsűtlésünket megnyerte, aki felelősségteljes hivatalos és fardasági társadalmi működésében szerettünk és ragaszkodásunk tárgya lett, mert városunk és polgárságunk minden újított szívének egész meglevél felkarolván e város és polgárságának minden lényében osztozkodott, szívének lelkeinek ezernyi szállával, hivatásunk tapadt és mély és maradó gyökeret vert közéletünkben és társadalmunkban. Emelem poharamat máteházi **Matkovits Béla** Őméltóságá szerettét főispánunkra, akikben mind ezen nemes és jó tulajdonságok össz pontosulva vannak és kérem a Minddenhatót, hogy őt és kedves családját tartsa meg boldogságban számos esztendőn át.

Iskola és nemzet.

A magyar népiskolát földhatalan követők csalotja a magyar nemzethez. A kettő annyira összetartozik, mint fény és árnyék, ág és levél, egyik a masikat föltételezi. A népiskola kultúrtörténeti műly azonban csak újabb időben talált méltó elismerést.

Nemzeti történetünk kezdő és folytatóság századaiban, midőn szakadatlan küllháborok és egymást felváltó belzavarok zaklatták ezt a hazát, a nemzeti művelődés holt ponton állott. Évtizedek, évszázadok rohantak az enyészembe anélkül, hogy a közművelődésre egy fillért, egy órat vagy akár csak egy jó szót is fordíthatnák volna. A kulturintézmények hiányának meg is volt a szomorú következménye.

A reformáció elterjedése, s később az alkotmány helyreállítása óta, hazánk

népoktatásügyének előremenetele — a külfölddel lépést tartott. Azonban a vallásfelekezeteknek juttatott külföldi autonómiai kedvezmények és a történeti jogok elismerésével, a népiskola nevelési szelleme partikularisztikus irányban fejlődött. Kevés gondot fordítottunk oktatásügyünk nemzeti irányu kiegészítésére egészen a közelmúltig. Pedig ettől függ a nemzet jövőd sorsa. Egységes magyar nemzet, egységes magyar nemzeti nevelés nélkül, nem jöhet létre. Nemzetpolitikai célunk sikerét, a hazai nevelőoktatásügy kiarólag nemzeti irányu szervezetében kell keresnünk. E nélkül nem haladhatunk előre, a magyar nemzeti állam kialakulásában, mert az ellenség lerombolja, amit fardaságosan építünk.

Mikor Jézus a zsidók husvétünnepére fölment Jeruzsálembe, a templom udvarában kereskedőket és pénzváltókat talált Szent buzgósgában elvette az ostort s kihajította a kufarokat mondván: „Ne togyétek Atyám házáat kereskedés házává!”

Nekünk is ki kell tőznünk a felekezeti iskolákból a szeparatiztikus szellemet és lángra kell gyullasztanunk oktatásban és tanítványban egyaránt a hazaszeretetet, a magyar állami intézmények becsületét és a nemzeti összetartozás érzetét.

És itt nem eléggé hangsúlyozható fontos szerepe van az állami ellenőrzésnek. A tanfelügyelet az újabb szemályszaporítás dicára, még mindig nem elégíti ki a szükségleteket. Azon némiképp segítve van, hogy a tanfelügyelők adminisztrációs ügyei nem halmozódnak föl annyira, mint eddig, de a szakszerű ellenőrzés és irányítás korántsem kielégítő. A tanfelügyelet jelenlegi szervezete mellett, intenzív állami ellenőrzés nem is lehetséges. Nagyobb szakszerűsége és tágabb decentralizásra van szükség. A jogi előtanulmányokkal bíró vagy más dilettáns tanfelügyelőt, aki nem az iskola légkörében növekedett fel, s ki mint ilyen, iskolai látogatóisáiról csak afféle appléziós bírálatot adhat adminisztrációs ügyekkel kellene megbízni. A szakszerű ellenőrzés és az iskolai oktatás irányítását végzők az ahhoz értő, hosszabb oktatói gyakorlattal bíró és a pedagógiai terén eszelekvőleg is befolyani tudó, ex asse szakemberek.

„Egységes nyelv, alapfeltétele az egységes nemzetnek!” mondotta Talleyrand náhai francia püspök az 1791. évi nemzetgyűlésen. S az ország akkori kormány — a nemzeti konvent — egyik dekretumában kimondotta, hogy a francia tanköteles ifjuság kizárólag állami intézetekben nevelendő. Ennek a következetes, egységes nemzeti nevelésnek tulajdonítható, hogy Franciaország nemzetiségei: a bretonok, a vaszkok s a déli vidékeken az olaszok, nyelven és érzésben franciákká lettek. A nyelv átalakította, amalgámálta őket. „Az egyént sokkal inkább műveli az előnyelv, mint az egyén a nyelvet” — mondja Fichte.

Nekünk is oda kell irányítanunk a népoktatás menetet, hogy az állami nyelv s vele a magyar érzés, a nemzetiségi felekezeti iskolákban határozottabb vonásokban kiemelkedjék. A nyelvgyógyg utján jutunk a nemzeti egységhez, mely-

nek hiányát ma még nyomasztólag érezzük.

Sokak kell még dolgoznunk, hogy a hegyközsorával övezett hazában konszolidált állapotokat teremtsünk. De én hiszem, hogy virradni fog. „Még jönni fog, mert jönni kell, egy jobb kor...”
Eldőtem áll hazánk szebb jövője. Az igazság és a remény sugara ölelkezik lelkebben, s a jaimk önkénytelenül rebegik a „legnagyobb magyar” látnokai szavait:

„Magyarország nem volt, de lesz!”
F—

HIREK.

Személyi hír. *Matkovits Béla* főispán Budapestre utazott. Főispánunk budapesti tartózkodása alatt több rendbeli hivatalos ügyeket intéz el.

Képviselőnk az Igazságügyi bizottság előadója. *Dr. Szlezák Lajos* ország. képviselőnk az igazságügyi bizottságban, mint a polgári törvénykönyv dologi jogi részének előadója, a bizottság hétfői ülésén a dologi jog anyaga feletti vitát rendkívül tartalmas és mely jog ismeretéről tanuskoló előadói beszéddel vezette be. Az átlagos bizottsági előadományi nivótján messze túlhalad és alos jogi ismereteket előruó beszéd szakkörökben élénk tetszést aratott. Sajnálattunkra — a különben is szakszerű, tehát inkább csak a jogászközönséget érdeköl beszédét megszerezni nek nem sikerült, de a fővárosi lapok bizottsági jelentéséből is kitűnik, hogy *Dr. Szlezák Lajos* előadómánya jelentékeny, mérben hozzájárult a vita színvonalának emeléséhez, s beünnéket nagy elégtellett tölt el, hogy képviselőnk munkája az illetékes köröknel is méltó elismerésre és méltánylásra talált.

Ügyvédsvetvétségi átés. Az ügyvédsvetvétségi szombaton *Dr. Szlezák Lajos* elnök lette alatt elhatározta, hogy az új helyég-törvény tekintetében csatlakozott a központ által teendő észrevételekhez. *Zakariás* keznyeli kérvényének aláírása tekintetében egy határozott, hogy az átirata az ügyvédék figyelmé felhívja és a kérvényt e célból a pertárba kifüggeszti, vagyis a kérvény aláírását a kártársak szabad és egyenkénti elhatározására bízza.

Halálozás. *Kamenai Macsvanszky Pál* nyugalmazott törvényszéki elnök, Ujvidék szab. kir. város volt polgármestere és jelenlegi közgyűlési tagja e hó 21-én d. u. 4 órában és súlyos betegség után életének 92. évében jobblitre szenderült. A megboldogult igen előkelő rokonság siratja. Ujvidék városának közéletében jelentékeny szerepet vitt és mint mitrovicai törvényszéki elnök a törvénykezési igazságszolgáltatás ügykörében érdemeket szerzett.

Busz éves találozó. A helybeli magyar. kir. hath. főgymnasium 1894 ben érettegített tett tanulói május 30. és 31-én a pünkösdi ünepéken busz éves találozóra jönnék össze. A találozók között vannak városunkból *Payerle Nándor* főkapitány, *Dr. Königstädler Ottó* ügyvéd és *Dr. Korény-Schek Vilmos* törvényszéki bíró.

A vármegye az ujvidéki új Dunahíd költségeire legutóbbi közgyűlésén 50,000 K szavazott meg.

Hódás harmadik országos vásárt akar. Eziránt kérvényt nyújtott be a kereskedelmi miniszterhez. A vármegye ezt is pártolva terjesztette föl.

Birtokvétel. Dunagárdony község képviselőtestülete elhatározta, hogy a határban levő Krumesz-féle 494 hold földet örökáron megveszi. A határozat most felsőbbhatóság jóváhagyást nyert.

A közigazgatás reformja. Sándor János belligyminiszter a közigazgatási reformról szóló törvényjavaslatot megküldötte a minisztereknek tanulmányozás végett. A kabinet a legközelebbi minisztertanácsok egyikén foglalkozik a javaslatnál, amelyet azután előzetes hozzájárulással vettett a király elé terjesztenek. Ha az előzetes szentesítés nem késsik, a belligyminiszter június elején a törvényjavaslatot a Házaslatásra teszi.

A „TIVOLI”-színház f. é. június hó 1-én nagy ünnepélyes előadás keretében megnyílik. Előadásra kerül a mindenütt nagy sikert aratott „*Az utolsó bohém*” c. moziszkecs amelynek szerzője: *Nyárái Antal, Bedő Jlonka, Thury Elemér, Sipos Söldán* és *Bodonai Béla* ismert fővárosi művészek személyesen is közreműködnek. Az előadások d. u. 6 óra-
kor és este 8^{1/2} óra-
kor kezdődnek.

Meghívó. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület palánkait hívja egy rendes közgyűlésre f. é. június hó 1-én Pünkösöd-hétfőn d. u. 3 óra-
kor tartja a Kaszáló olvasóteremben, melyre az egyesület alapító és rendes tagjait tisztelettel meghívja a fiók előlétsége.

Pályázat. A futaki Duna-szakasz szabályozásánál szükséges 9712.8 m² földmunka elkészítésre, 15249.6 m² o. szt., 28511.2 m² II. osztályú kőanyag és 22640.8 m³ o. szt. köböl eredő rostált kőtermékek szállítása és beépítésből álló munkálatoknak vállalata adása céljából 1914. évi június hó 10-én délut. 12 óra-
kor a földmívelésügyi miniszterhöz V/B osztálynak tanácstermében zárt ajnáti versenytárgyalás fog tartani.

Kirakatrendező szakiskola. A kereskedelmi alkalmazottak Orsz. Egyesülete iskolát létesített Budapesten, melyben a kirakatrendező pályára készülő magas színvonalú kiképzést nyerhetnek. Érdeklődőknek tájékoztatást ad a szakiskola igazgatósága (Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 9. sz.).

Báosmegye bevételé. — hízott sértekeköl. A vármegye alispánjának ényvedes jelentése szerint a vármegye területéről, nem számítva Ujvidék, Zombor, Szabadka, Baja városokat, összesen 2483.431 db. hízott sertést szállítottak ki, amelyeknek értéke 37.264.650 K.

Nem lesz törvénytelen gyermek. A polgári törvénykönyv megszövegésére kiküldött bizottság a legutóbb tartott ülésében a részletes vita során a tervezetnek a családi jogról szóló fejezetét tárgyalta és elfogadta azt a javaslatot, hogy a törvénytelen gyermeke vonatkozó megbélyegző kifejezést elhagyják és a helyette a „természetes gyermek” kifejezést alkalmazják a törvénykönyvbe.

Uj miniszteri rendelet a vendégpolgárokrol. A belligyminiszter az 1884. XVII. törvénycikkének 11. §-a alapján alkotott és jelenleg is érvényben levő ipari szabályrendelet kiegészítésekepen kötelezi a fogadó, vendéglő, kávéház és étteremtulajdonosokat, hogy helyiségeikben a vendékek számára könnyen hozzáférhető helyen kézmós edényt helyezzenek el. A mosdó lehetőleg folyó csapallatott kézmós készülék legyen. Továbbá megszorgitja a kiszolgáltatást is azzal, hogy a poharakba, akár megtöltéskor, akár tálcára tételek tilos a személyzetnek újjal belenyújni.

Friss szálló télen. Hollandiában új módját fedezték fel annak, miként őrízhetik meg a szállókat télire egész frissen. A fűrtök hosszú szárral szedik és a szarut vízzel töltött palackba teszik. A palackokat aztán olyan pin-cében helyezik el, ahol mindig egy fok hideg a levegő. Négy-öt hónap múlva még épen olyan friss az így eltett szálló, mintha csak akkor kerültek volna le a fűrtök. Amsterdamban, Hollandia fővárosában öt métermagas szállót tettek el így a télen és ebből alig romlott el öt kiló.

Nagyszabasu parcelázás a Bóskában. Néhai Zichy Nepomuk gróf Bács-Topolya melletti (Rmúszic pusztá) 6000 holdas birtokának parcelázását, amit a Győri Telepítő és Parceláló bank a Délmagyarországi bankkal együtt vitt kezébe, a közelmúltban teljesen befejezték. A birtokból 2000 holdat Leibach Péter cserenkai nagybirtokos vett meg, a többi kisebb parcelákban kelt el.

„APOLLO”-színház. *„Sére Gábor bíró ur, Durbin's sgor és a Káisa budapesti kalandozásai”* címmel mutatja be az „APOLLO”, *Gárdonyi Géza* magyartárgyú humorészket, mely kagacatót tárgyánál és groteszk alakjainál fogva állandóan derült hangulatban tartja a nézőket. A most bemutatásra került „*első eresztés*” csakhamar követni fogja a második eresztés is, melyet óriási érdeklődéssel vár az ujvidéki publikum. Eme kagacatófilm kivül még több szép slager tölti ki a műsort, melyből ki kell emelnünk a „*Crágykos hádszár*” és „*A szrdájk*” c. hatóság drámá-
kát. Közönetünket kell kifejezni az agilis igazgatóknak, hogy ezen igazán magyar vigá-
tákat közönségünknél bemutatja, s biztosítjuk, hogy a közönség, amely már az első eresztés iránt is óriási érdeklődést tanúsít, zsufolásig fogja megtölteni az „APOLLO”-t a második és harmadik eresztésnél is. Péntek, szombat és vasárnapj műsor slagerként a Nordisk egy szenzációs udonsága, „*A szarnak*” című 3 felvonásos dráma kerül szíre, amelyben a főszerepet *Edda Thomsen*, a Nordisk kiváló művésznője krealja.

Az iskolai körök. Hisvay Lajos közoktatásügyi államtitkár az iskolai körök alapszabályainak felülbírálása ügyében körendo-
letet küldött valamennyi tanfelügyelőnek, igazgatóknak és a felsőbb leányiskolák miniszteri biztosainak Eddig az iskolai körök alapszabályait mindig a miniszterterumba terjesztették jóváhagyás céljából. Most a kultuszminiszterium a belligyminiszteriummal történt kölcsönös megállapodás alapján lémond arról a jogáról s az iskolai körök (önképzők, tornakör, táncártásos stb.) alapszabályait ezután a tanfelügyelő, főigazgató és miniszteri biztosok hagyhatják jóvá. Az olyan körök alapszabályait, melyekben az intézet kötelekőben nem tartozó tagok is részt vehetnek tovább is a kormányhatóság erősíti meg.

Államsogelyt helyez kltetésre. A kereskedelmi miniszter kender és len feldolgozó telepre, esetleg áztatók létesítésére. Ezzel értesítette Obeacet is. Miután Szegedre kenderakadémia terveznek, már most a miniszterium a közeli megyékben és városokban a gazda közönséget felhívja a kendertermelés felkarolására. Mindenestre csak üdős volna, ha Obeacet gazdái is foglalkoznának ez eszmével és megragadnák az alkalmat arra, hogy az állami kedvezmény igénybevételevel egy a hasznoköz kultúránövényt is tenyessék.

A mozielőadások szabályozása érdekében kérelmet intézett a vármegyéhez a fiatalok korszegi felügyelőhatósága. A vármegye az erkölcsi érdekeket szolgáló célt helyeselve, az ügy tanulmányozásával és a szükséges intézkedések megtételével az alispánt bízza meg.

Ki akar állatorvos lenni? Akik a budapesti m. kir. állatorvos főiskolában hivatos hónap állatorvos tisztviselőkké leendő kiképzés céljából a m. kir. budapesti állatorvos főiskolába az 1914—15. tanév kezdetével felvételt óhajtnak maguk sajátkezüllgel ír a szabályszerűen felszerelt kérésüket folyó évi július hó 1-ig a Honvédelmi miniszterhez nyújtásuk be.

VIDÁM ESETEK.

Szemfüles. Laci te megint torkoskodtál!
— Nem mamuskám. Nézd meg az orrom.
— De én a szemedből látom azt.
— Mamuskám, az még tegnapi maradt a szememben.

Biztos jel. *Orvos* (egy gazdag nyábcsihoz): Így, kedves uram, most már a veszedelmen tul vagyunk.

Beteg. En is azt hiszem, mert a roknaim ma már igazán szomorú arcot vágáltak.

Az üzleti titok. *Levelező* (egy hibát ejtve): Oh, én számár, oh, én számár!

Öngyűvelő: Ne olyan hangosan, az üzleti titkokat nem kell elárulni.

Gyerekek. Mósi egy üvegtartányban tiz aranyhalat vesz a fiának:
— És mit fogsz csinálni, ha a halak megdöglenek!
Samuha: Tátikám, akkor beolvastom őket.

Praktikus. No fiacskám, mit hozzon neked a Jézuska?
— Egy tányér sonkát.
— És még mit?
— Egy tányér cukrászüteményt.
— De ez mind, nem fér a gyomrodba.
— Akkor hozzon még egy gyomrot is!

Kritika. Nos, hogy tetszik önnek a „Szellemhistoriák” című művem?
— Szellemelek vannak benne, de szellem nincsen.

A jó feleség. Asszony! Neked nagy hibáid vannak.

— ?
— Sohasem kutatsz a zseibeimben.
— És te ezt hibának nevezed?
— Igen, mert különben észrevetted volna, hogy lyukakak.

Az ok. Látja az az ur egy hónap alatt megöszült.
— Bizonyára súlyos betegségben szenvedhetett.
— Igen. Elfogyott a festékre valója.

A büszkeség értéke *Jró:* Én büszke vagyok a hivatásomra, mivel van benne valami isteni!

Kritikus: Igen, mert ön is azt hiszi, hogy a semmiből fog valamit teremteni.

Öszinte. Valjha be Kati, hogy hány szeretője van, nehogy később szemrehányást tegyen magának.
— Hát kérem nincs sok. Az egyiket ugy hívják, hogy Balázs Gábor, a másik kettőt meg Gábor Balázsnak.

A sejtelen. *Feleség:* Nem megyek többé sétálni veled, mivel minden koremsa előtt megállsz.

Férj: Anyuk ne lármazz! Megállok én ott is ahol nincs koremsa.

Feleség: No akkor, bizonyosan oda is építeni fognak egyet.

Modern koldus. Kérek egy kis alamizsnát.
— Most nem érek rá, jöjjön holnap.
— Nun? Ilyen drága világban még hitelezlek is?

**Költözködés miatt bu-
torok és zongora május
31-ig olcsón eladtnak,
Görög-iskola-utca 7.
1. ajtó jobb oldalon. 1-1**

A helybeli **Brüll F. F.**-féle kendergyár körülbelül harminc

TANONC

részére a kézi kendergerébenezés elsajátlítására *fizetési dildsokat* szervez, miért is felhívja a pályázni szándékozókat eziránt, hogy a gyár vezetőségénél jelentkezzenek. 2-3

Ingyen ráfizetés nélkül becsereél öreg használt gramofonlemezeket újakra **Wagner „Hangszerkirály”** Budapest, József-körút 15. — Árjegyzék ingyen. Cimre ügyeljen. 81-100

Bérbeadó
vendéglő, üzlet és fűszerbolt
II. Rákóczi-Ferenc-út 83. sz.
alatt, ahol közelebbi felvilá-
gosítás is nyerhető. 2-

RENOMÁLT
100 fl. fügekávénkat
(Folgekaffe) legmelo- 17-30
— gebben ajánljuk. —
VIKTOR SCHMIDT & SÖHNE, WIEN.

A belvárosi tennispálya
Erzsébet-tér 4 szám alatt megnyílt.
Tennistársaságok bérleti jelentkezését elfogadja
KASSOWITZ ZSIGMOND
szállítási irodája II. Rákóczy-ut 23. 8-

Telefon 134.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Első dél-magyarországi kocsigyár
REICH MÁTYÁS és LEBHEZ KÁROLY
UJVIDÉK (Límán).

Luxushintók, üzleti- és gazdasági-kocsik, mentő- és halottaskocsik, omnibuszok és luxusszánkok, a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig, állandó nagy raktára.

53-52

Eladó ház!
Egy 3 év előtt épült, 4 szoba és mellék-helyiségekkel álló igen szép ház, egy hold gyümölcs- és szőlőteleppel szabad kézből eladó. A ház ozonius, pormentes helyen fekszik.
Cím megtudható e lap kiadóhivatalában. — 9-

HUTTER és SCHRANTZ
Részvénytársaság

száraz és nemezszövő gyárak magyarországi telepe
Budapest, X., Gyömrői-ut 80. 69.

Ajánlja kész állapotban, tehát utólagosan tűzhorganyozással ellátott többszür esavart gépsodronytonstait

Külön horga-nyozás Olcsó árak

mint tartósság tekintetében páratlan gyártmány!
Nem töveztendő össze másfajta fenetekkel, melyek mind közönséges horganyozott drótból készülnek. Tűs és luszok, sáma buzok, kettőshégy szerek stb. igen jutányos árabn. Árjegyzék és minták bérmentve és díjtalanul. Továbbá gyártanak:

Kerítésrácsok, kapuk és ajtók.

a leggyorsabbtól a legdrágább kivitelig előny-
— árak mellett.
— Kétszervezősek és terveztek díjtalanul. — 14-26

JOHANN MARIA FARINA
GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül valódi kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb droguériában, illatszer és gyógytárban kaphatók.

Ügyeljünk a pontos címre: **JOHANN MARIA FARINA** Gegendüber dem Rudolfsplatz.
Minden hasomevő utánzatot utasítunk vissza.

Kapható UJVIDÉKEN:
KLEIN OSZKÁR droguériájában, a „Kereszthez“.

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán, Budapest, VIII.

